

Tudor ARGHEZI

Gînduri despre EMINESCU

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

...Mă numesc unul din oamenii în viață, care l-am văzut și pe Eminescu în carne și oase. Eram copil de 7 ani. L-am zărit pe Calea Victoriei... Trecea prin public un om grăbit, fără să ocolească, impetuos. „Uite-l pe Eminescu!” a spus cineva, cu un glas pe care-l știu minte. Se pare că poetul nu mai făcea parte din viața lui și că trăia o metempsihoză străină. Nu puteam ști atunci cine era să fie Eminescu și ar fi fost normal să-i uit numele auzit. E curios că nu l-am uitat. Mi-a rămas în ureche, odată cu tonul de stupefacție și de compătimire, probabil, cu care a fost rostit. Mi-a rămas aninat ca de o schiță de fum (...).

Eminescu nu era un improvizator, cu încredere exagerată în spontaneitatea oră, care și are contribuția ei în izbucnirea unei idei sau la ivirea unei imagini. Că Eminescu lucra ca un bijutier, dovedește perfecțiunea la care au ajuns unele versuri, din care voi cita câteva (...).

Perfecțiunile lui Eminescu vin, ca toată perfecțiunea, din simplitate. Să nu ne înșelăm: simplitatea nu vine singură. O simplitate venită singură, e un defect al scrisului literar și se cheamă cu alt cuvânt: facilitate: o bagatelizare, o transpunere banală pe foi de pergament. Meșteșugarul vede fără greutate, cit e de lucrat cuvântul lui Eminescu, ca să ajungă la simplitatea lapidară (...).

Am ales din poeziile lui Mihai Eminescu, care le cunoașteți tot atât de bine ca și comentatorul, un șir de versuri susceptibile să reprezinte perfecțiunea. Să le cităm cu un singur comentariu școlăresc la început, la un singur vers.

În cuiabar rotit de ape, peste care luna zace

N-aș putea să precitez formele anterioare ale acestui stih, ieșit, cu limpezimea și cu conturul lui, din mai multe redactări evidente.

Nimeni nu zice: cuiabar de ape. Toată lumea zice: copcă și virtej. Dar cuiabar de ape e și plastic, și pitoresc, și frumos. Dacă în loc de cuiabar de apă, care ar fi fost frumos numai intrucitva, poetul ia pluralul și zice cuiabar de ape. imaginea capătă și tremurul de furnicar al undelor.

E locul să mai bănuim că, înainte de cuiabar rotit de ape, fusese cuiabar rotund de ape; numai forma cuiabarului, fără mișcare. Cuiabar rotit de ape exprimă tot ce trebuia și acest rezultat poetul l-a obținut succesiv.

Peste care zace luna, e o imagine de completare, din cele familiare poetului, dar ea dă tabloului așternut și pune un punct de răcoare în mișcarea cuiabarului de ape.

Cuiabar e și el un cuvânt căutat și lucrat. Instinctiv, relativ la limbă, poetul trebuie să fi scris întâi cuiab și numai după aceea cuiabar, dînd versului și ritmul. Inversiunea: peste care luna zace, cu verbul la urmă, îi dă versului o putere, absentă din construcția directă. Asta s-ar putea chema stil. Stilul pare să fie meșteșugul de a da cuvintelor duritate, relief, culoare și însuflețire.

Versul întreg pare scris pe metal gros. Are ascuțiturile și linia scobită, impusă de materialul în care e săpat. În cuiabar rotit de ape peste care luna zace (...).

Iată câteva versuri de o integrală perfecțiune a sonorității, tehnică și de expresie. Sint nenumărate:

Imagine de fericiere:

Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii

Plasticitatea sărutării:

Căci pe rînd și-astupă gura, cînd cu gura se adapă.

În versul următor poetul creează un cuvînt compact:

Singur fuse îndrăgîitul, singur el îndrăgîtorul

Am smuls aceste câteva versuri din spațiul eminescian, ca să fac simțită tresărirea unei alte atmosfere în fiecare vers și umbra fiecărei imagini căzută într-altfel, după soarele deosebit care o zărește. În spațiul poetului, din bolta lui cea mai de sus, lumina inundă din toate părțile, divergentă. Haosul e încununat de o horă de aștri lunatici.

M. Eminescu

Zilele Mihai EMINESCU

Între 5—15 iunie, în întreaga țară, se desfășoară Zilele Mihai Eminescu, consacrate comemorării a 75 de ani de la moartea luceafărului poeziei românești.

Luni seara, la Teatrul de Operă și Balet al R. P. Romîne a avut loc un spectacol.

Au asistat tovarășii: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Ion Gheorghe Maurer, Alexandru Moghioroș, Alexandru Brlădeanu, Dumitru Coliu, Leonte Răutu, Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, Mihai Dalea, membri ai C.C. al P.M.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, academicieni, scriitori și alți oameni de artă și cultură, numeroși oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile bucureștene.

Au fost prezenti șefii unor misiuni diplomatice acreditați în R. P. Romîna și alți membri ai Corpului diplomatic.

Au participat numeroase personalități culturale de peste hotare invitate la manifestările prilejuite de Zilele Mihai Eminescu.

Spectacolul a cuprins dramatizarea poemului *Lucașărul* pe fondul mu-

zical al poemului simfonic cu același nume de Pascal Bentoiu.

Baritonul Nicolae Herlea, soprana Magda Ianculescu și basul Nicolae Floreiu au cântat melodii inspirate din lirica eminesciană. Actoarea Irina Răchițeanu-Șirianu, Ludovic Antal, Simona Bondoc, Octavian Cotescu și Gheorghe Cozorici au recitat versuri. Programul a cuprins un fragment din baletul *Călin* de Alfred Mendelsohn, Corul Radioteleviziunii a interpretat cu o înaltă măiestrie cîntece pe versuri de Mihai Eminescu.

Artiștilor le-au fost oferite flori din partea președintelui Consiliului de Stat al R.P. Romîne, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Marti și miercuri în sala mică a Palatului R.P. Romîne, au avut loc lucrările sesiunii științifice organizate de Academia R.P. Romîne și Uniunea Scriitorilor.

În prezidiu au luat loc academicienii Ilie Murgulescu, președintele Academiei R.P. Romîne, Iorgu Ior-

dan, vicepreședinte al Academiei, Mihai Beniuc, președintele Uniunii Scriitorilor, G. Călinescu, M. Ralea, V. Eftimiu, D. Panaitescu-Perpescius și Zaharia Stancu, Demostene Botez, membru corespondent al Academiei, și Ion Pas.

Sesiunea a fost deschisă de acad. Iorgu Iordan.

În continuare, acad. G. Călinescu a ținut comunicarea *Eminescu, poet național*, acad. M. Ralea — *Concepția despre lume și viață a lui Eminescu în lumina curentelor filozofice și ideologice ale timpului său*, iar acad. M. Beniuc comunicarea *Eminescu, luceafărul poeziei românești*.

Tot în ziua de marți, în sala rotundă a Palatului R.P. Romîne a avut loc inaugurarea expoziției comemorative *Mihai Eminescu*, organizată de Muzeul literaturii romîne.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de acad. D. Panaitescu-Perpescius.

Expoziția prezintă momente din viața și opera marelui poet. Sint expuse manuscrise originale, masca sa mortuară, facsimile după o serie de manuscrise înfățișînd procesul de elaborare a poemelor *Lucașărul*, *Călin*, *Împărat și proletar* etc., hărți marcînd peregrinările sale prin țară și străinătate, imagini ale locurilor pe unde a trecut poetul, portrete ale sale și ale celor apropiați, exemplare din lucrările editate începînd din anul 1883 și pînă acum, lucrări eminesciene traduse în numeroase limbi străine, precum și studii apărute peste hotare privind opera sa. O serie de grafice înfățișează amploarea pe care a căpătat-o editarea și studiul operei lui Eminescu în anii de după eliberarea țării, cînd au fost tipărite 1 563 000 exemplare față de numai 115 000 în perioada 1884—1944.

Teatrul Național I.L. Caragiale a prezentat în seara zilei de 9 iunie în premieră piesa *Eminescu*, de Mircea Ștefănescu.

In biblioteca comunală din Blăjele, regiunea Braşov.

Din experienţa noastră

Îndrumarea lecturii

De curând, în revista *Albina*, la rubrica *Din experienţa noastră* am citit articolul semnat de Georgeta Guţă, responsabilă staţiei de radioficare din Calafat. Materialul m-a interesat deoarece, ca bibliotecară, multe din acţiunile cu cartea le desfăşor prin intermediul staţiei de radioficare.

În rîndurile de faţă aş vrea să împărtăşesc şi eu cite ceva din experienţa colectivului bibliotecii noastre în munca de popularizare a cărţii şi de îndrumare diferenţiată a lecturii cititorilor.

În ultimii doi ani, adică după colectivizarea comunei, biblioteca şi-a orientat activitatea spre înfăşurarea economico-organizatorică a gospodăriei colective. În acest scop am popularizat cărţile agrozootehnice prin afişe, liste bibliografice, prin staţia de radioficare. Periodic organizăm expoziţii şi confecţionăm panouri. Recent, panoul intitulat *Cartea izvor de lumină şi belşug în G.A.C.*, cu ajutorul căruia am recomandat broşurile agrozootehnice pe sectoare de producţie, a fost afişat la bibliotecă şi la sediul gospodăriei colective.

Îndrumarea diferenţiată a lecturii colectivităţilor am considerat-o în permanenţă drept una din cele mai importante probleme ale activităţii noastre, de care depinde în mare măsură eficienţa muncii cu cartea. De aceea am organizat diferite manifestări pe marginea acelor cărţi care răspund cerinţelor colectivităţilor, care sînt strîns legate de preocupările şi sarcinile lor de producţie. Iată doar cîteva exemple de asemenea acţiuni.

În perioada de iarnă, paralel cu învăţămîntul agrozootehnic de masă, s-a desfăşurat concursul *Cine ştie, ne scrie*. Ce ne-a determinat să iniţiem un asemenea concurs? Participînd la lecţii am observat că mulţi cursanţi se limitau, în răspunsurile lor, la manuaie, neconsultînd bibliografia recomandată. Discutînd cu conducerea gospodăriei, cu instructorul de partid, am hotărît să organizăm un astfel de concurs care, pe de o parte, să stîrnească interesul colectivităţilor pentru cărţile agrozootehnice prevăzute în bibliografie, iar, pe de altă parte, să ne dea posibilitatea constatării felului în care ei citesc şi îşi însuşesc anumite cunoştinţe din aceste broşuri.

Concursul a durat opt săptămîni, timp în care cursanţii au avut de răspuns la 24 de întrebări, eşalonate pe serii. Numărul concurenţilor a fost destul de mare, ca de altfel şi al cîştigătorilor. 16 colectivităţi au primit diferite premii. Cele mai bune răspunsuri le-au dat Floarea Ştef, Maria Cernea, Traian Ştefan şi alţii.

O dată cu încheierea concursului am înregistrat o sporire a numărului de cititori şi a volumelor agrozootehnice citite. Observînd eficienţa acestuia, ne-am gîndit ca pentru perioada de vară să organizăm un concurs asemănător pentru legumicultorii.

În acest an suprafaţa destinată culturii sfecei de zahăr s-a extins. Colectivităţile vor avea de efectuat lucrări de întreţinere pe 140 de hectare. Pentru a le veni în ajutor, am ales toate broşurile existente în bibliotecă pe această temă şi le-am împărţit colec-

tivităţilor. Pe marginea broşurii *Cultura sfecei de zahăr* am ţinut şi o consfăţuire.

Din practică am constatat eficienţa pe care o au consfăţuirile în răspîndirea metodelor înaintate de muncă. Acest lucru l-a dovedit şi recenta consfăţuire în cadrul căreia colectivităţile au subliniat necesitatea aplicării regulilor agrozootehnice la cultura sfecei de zahăr, aşa cum scrie în carte şi cum au învăţat la cursurile agrozootehnice.

Lucrînd de 15 ani ca bibliotecară în comuna Avrig, deci cunoscîndu-i bine pe cititori, am căutat să fac îndrumarea lecturii prin liste bibliografice întocmite nu numai în funcţie de specificul locului de muncă, ci şi de preferinţe. Bineînţeles că pentru aceasta a trebuit să mă apropîi mai mult de ei şi să-i cunosc îndeaproape. Astfel, colectivistei Maria Sirghie, care lucrează la incubator, i-am dat o dată cu broşura *Cum se îngrijesc ouăle la incubator* şi cartea *Risipitorii* de Marin Preda Şefeii de echipă Floarea Ghioldu i-am recomandat să citească în afară de broşurile de specialitate, cărţi istorice, ştiînd, din discuţiile pe care le-am avut, că o pasionează asemenea probleme.

Preocuparea colectivului bibliotecii noastre pentru popularizarea cărţilor şi pentru atragerea unui număr cit mai mare de cititori se reflectă în două cifre elocvente. E vorba de cei 1017 cititori şi de cele peste 7000 volume citite. Dar nu numai în cifre găsim satisfacţia muncii noastre, ci şi în anumite fapte sau întîmplări din viaţa de toate zilele a cititorilor. La ultima adunare generală a colectivităţilor am venit, ca de obicei, cu o servietă plină de cărţi şi broşuri pe care le-am aşezat pe o masă. Colectivităţile şi-au ales singuri cărţile şi broşurile. În cîteva minute n-a mai rămas nici o carte, iar unii şi-au exprimat regretul că n-am adus mai multe exemplare. Am observat că toţi colectivităţile care au împrumutat cărţi le-au ales pe cele legate de specificul muncii lor, aşa cum le-am recomandat în repetate rînduri. Pentru mine această simplă întîmplare a constituit un prilej de satisfacţii totodată un îndemn pentru munca viitoare.

ATENA HOANDRĂ
bibliotecară, comuna Avrig,
raionul Sibiu

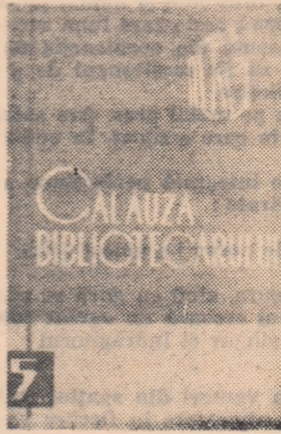
Călăuza bibliotecarului nr. 5

Numărul pe luna mai al revistei *Călăuza bibliotecarului* publică preţioase indicaţii metodice privind organizarea unei expoziţii de cărţi, cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a

Eliberării Romîniei de sub jugul fascist. Utile bibliotecarilor care pregătesc manifestări de masă cu cartea pe tema marii aniversări, sînt sinteza despre Poezia noastră contemporană şi montajul literar: Zi de august, piatră de hotar. Un interesant articol are ca temă amenajarea spaţiului bibliotecii raionale.

La rubrica *Profiluri* şi orizonturi literare este prezentat maestrul Tudor Arghezi.

Consemnăm, de asemenea, raidul-anchetă prin bibliotecile staţiunilor balneo-climatiche de pe valea Oltului şi reportajul intitulat *O-neşti* 1964. Variate ştiri vin să înfăţişeze activitatea intensă desfăşurată în cadrul bibliotecilor de la oraşe şi sate.

ÎN PREAJMA FAZEI INTERREGIONALE

Noua poveste a lui Harap Alb

— Urmează brigada artistică de agitaţie a căminului cultural din comuna Slobozia-Găeşti.

Un ropot de aplauze întrerupe vocea prezentatorului. Spectatorii piteşteni prezenţi sîmbătă în grădina Teatrului de stat, la trecerea în revistă a celor mai bune brigăzi din regiune, li cunosc deja pe artiştii amatori din Slobozia de la faza regională a celui de-al VII-lea Concurs şi îşi manifestă astfel plăcerea revederii acestei formaţii.

De după cortina care se retrage încet, zece perechi de ochi iscodesc publicul. Oare cum va fi azi? Succes?... Dar o dată ce cortina a atins marginile scenei, orice urmă de îndoială, de trac a dispărut. Şi povestea lui Harap Alb şi a... Gheorghişei, Ingriditoarea, începe să se depene.

Fantezia lui Puiu Stanciu, instructor

al Casei raionale de cultură Găeşti, a brodat — luînd ca pretext sosirea lui Harap Alb însoţit de prietenii săi Setilă şi Flămînzilă — pentru a cere de la preşedintele gospodăriei colective în căsătorie pe Gheorghişa, Ingriditoarea — un text plin de poezie, ce redă imaginea avîntului cu care se munceşte în gospodăria colectivă.

Pe piteşteni ca şi pe spectatorii din Găeşti sau din comunele raionului unde brigada din Slobozia a înfăţişat noua poveste a lui Harap Alb, i-a impresionat plăcut mai ales strădania acestora de a căuta forme noi de expresie. Renunţînd la textul deseori stereotip al programelor de brigadă, instructorul Marian Militaru, ajutat de Puiu Stanciu, a realizat un spectacol de factură modernă (printre altele cu schimbări de machiaj în faţa publicului).

Brigada din Slobozia a participat şi la trecutele concursuri de amatori, dar fără să depăşească faza raională. Calificarea actuală la faza interregională e deci cel mai mare succes al ei. Decişi însă să nu se oprească aici, artiştii amatori din Slobozia folosesc fiecare zi din răgazul ce le-a mai rămas pentru îmbunătăţirea spectacolului lor, pentru diferitele reţuşuri în interpretare, pentru o cit mai bună acomodare cu scena şi cu publicul. Pentru limpezimea mesajului pe care îl poartă şi textul de brigadă va mai primi cîteva reţuşuri, iar finalul va conţine ideea că la dispoziţia colectivităţilor din Slobozia stau mijloace de muncă cu care se poate obţine „mai mult ca în poveşti”. (De altfel şi nuna din final este mai mare decît cea din poveste, pentru că la gospodăria colectivă din Slobozia îşi găsesc mi-

rese şi cei doi prietenii ai lui Harap Alb.)

Iar dacă spectatorii, după ce au asistat la programul lor, ies din sală mai dornici de muncă, mai bogăţi sufleteste, dacă mai zîmbesc amintindu-şi o poantă, sau dacă fredonează o frîntură dintr-o melodie, membrii brigăzii artistice din Slobozia sînt mulţumiţi fiindcă au jucat pentru tovarăşii lor de muncă din comună şi de pretutindeni.

Şi aşa cum Harap Alb trece cu bine cele trei încercări la care-l supune preşedintele gospodăriei în programul de brigadă, artiştii amatori din Slobozia speră să satisfacă exigenţa juriului la viitoarea fază de concurs. Ceea ce le urăm şi noi!

VLADIMIR PANĂ

Inceput de vară in gospodăria colectivă

O ZI DE CAMPANIE

La rugămintea redacției, președintele gospodăriei colective din comuna Nucet-Tirgoviște, ne-a prezentat activitatea dintr-o zi de campanie. Desigur, e greu să redai filmul tuturor preocupărilor. Iată-le, totuși pe cele principale care dau nota zilei.

...2 iunie 1964. Dimineața la 5, brigadierii se întâlnesc cu oamenii în uliță. Peste puțină vreme îl vom afla pe fiecare la locul știut în cîmp. Incepe o nouă zi de muncă. Întreg angrenajul colectivei este la această oră în mișcare.

Ce înseamnă o zi de muncă acum în iunie? La cîmp se desfășoară a doua prașilă mecanică pe cele 570 de hectare cultivate cu porumb. Anul trecut, în condițiile solului nostru, cunoscut ca sărătos, am obținut sporuri însemnate de producție la porumb. Pe unele loturi, producția a trecut de 5 tone la hectar. De curînd președinții de gospodării colective din alte raioane au venit să vadă, la fața locului, cum am procedat. Spun încă o dată aici că sporul de producție se datorește amendamentelor calcaroase administrate solului, precum și executării a șapte prașile pe tot timpul stadiului de vegetație. Calitatea prașilei influențează mult recolta. Controlul lucrării se face ca urmare, zilnic.

Întreg consiliul de conducere se află acum pe cîmp, fiindcă nu e vorba numai să constăți cum se lucrează ci să-i

și arăți omului cînd nu știe. La o solă de porumb, de pildă, tractoristul Niță Constantin, depășind viteza convenită de prașit, a făcut ca pămîntul aruncat din această cauză de cuțitele prașitoarei să îngroape plantele. La un singur rînd de porumb se poate pierde astfel o jumătate tonă de boabe. Am făcut calculul chiar acolo, pe cîmp, în fața oamenilor, și nu se poate spune că el nu a folosit.

De curînd a intrat în funcție casa-laborator a gospodăriei colective. Din cele 11 teme aflate în prezent în cercetare la casa-laborator, patru se ocupă exclusiv de influența amendamentelor asupra solului podzolic al gospodăriei. Se studiază, ca atare, sub supravegherea inginerului agronom Ion Davițoiu, răsărirea grîului și porumbului; grăbirea coacerii grîului; rezistența lui la scuturare. Scopul practic al cercetărilor ce se efectuează la casa-laborator este eliberarea timpurie a terenurilor ocupate de cereale, ceea ce ne va îngădui executarea rapidă a arăturilor de vară pentru reținerea apei în sol precum și însămînțarea în miriște a porumbului pentru furaj.

Să ne întoarcem însă și spre alte compartimente ale gospodăriei. Astăzi, la grădina de zarzavat după plantarea ardeilor și gogoșarilor, s-au irigat peste 3 hectare de roșii din soiul „Bizon x 10”. Anul trecut, cultura irigată a dat 30 de tone de tomate la hectar. Un cuvînt și despre construcții gospodăriei. Construcțiile zootehnice prevăzute pentru acest an sînt în curs de execuție. Trei dintre obiective au și fost date în folosință. Încă patru se vor adăuga pînă la sfîrșitul anului.

Astăzi am văzut din nou grîul. E mare și frumos. După părerea inginerului, în jurul datei de 1 iulie e numai bun de recoltat. Pentru strîngerea recoltei avem alocate șapte zile. Strîngerea recoltei în timp scurt va duce la evitarea pierderilor de boabe. Pregăti-

rile de recoltare se fac ca atare paralel cu celelalte treburi. Fierarii Ion Pătulea și Ilinca Mircea sînt prinși pînă peste cap cu reparatul căruțelor. Meșterul curelar Stancu Amuza a terminat revizuirea hamurilor.

Iar consiliul, în ziua aceasta de iunie, s-a intrunit la o oră din seară și a fixat dintre oamenii de bază din gospodărie, delegații de batoză și convoaie. Ei vor asista la cîntărirea grîului adus de la cîmp, vor ține evidența strictă a producției, vor călăuzi transporturile la baza de recepție.

Fiecare știe ce are de făcut. Acesta-i de altfel lucrul cel mai important în campania aceasta și-n oricare alta.

CONSTANTIN BUTURUGĂ
președinte al gospodăriei agricole colective „Unită”, comuna Nucet raionul Tirgoviște

Insemnări

FOAIA VOLANTĂ

Apariția primului număr a stîrnit interes. Și cum era de așteptat, colectivității din comuna Gemenele l-au citit și apoi l-au comentat cu însuflețire. Acum, în fiecare săptămînă, foaia volantă e așteptată cu atîta nerăbdare încît, o întîrziere fie și numai de o zi, ar da naștere la întrebarea De ce nu vine foaia? Interesul e pe deplin justificat. În cursul unei săptămîni se petrec în sat o mulțime de fapte. Unele din ele au profunde semnificații. E vorba aici de exemple atotgrăitoare de dragoste față de avutul obștesc, de hărnicie, pricepere și pasiune.

După încheierea primului trimestru, colectivității au aflat, prin intermediul foii volante, că gospodăria și-a depășit planul de livrare a producției de lapte cu 74 hectolitri. Meritul este fără indoială al celor care lucrează la ferma de vaci. La această realizare și-au dat aportul în mod deosebit mulgătorii Ion Șerban, Gheorghe Bratu și Ștefan Drăghie. Foaia volantă subliniază acest lucru. De ce? Pentru că cei trei mulgători au obținut împreună de la vacile pe care le îngrijesc peste 60 hectolitri de lapte față de media producției pe gospodărie.

Exemplele citate atrag atenția că sporirea producției în orice sector este nemijlocit legată de activitatea oamenilor, de hărnicia și în primul rînd de priceperea lor. Și pentru a întări cele afirmate, foaia volantă ilustrează, în articolul Cartea agrotehnică sprijin permanent în realizarea sarcinilor de producție, cît de mari sînt foloasele învățaturii. Articolul îndeamnă la studiu, la promovarea experienței înaintate. Și dacă în sectorul zootehnic mortalitatea la purcei a scăzut în primul trimestru cu peste 98 la sută, iar la taurine a ajuns la zero,

aceasta se datorește aplicării în practică a învățăturilor din cărți

În această primăvară colectivității din Gemenele au avut de însămînțat, cu diferite culturi, peste 2 300 hectare teren. Numai porumbul pentru boabe ocupă 1 350 hectare. Pentru îndeplinirea cu succes a prevederilor de plan se cerea o foarte bună organizare a muncii. Încă înainte de începerea lucrărilor de întreprindere a culturilor, foaia volantă atrăgea atenția asupra însemnătății pe care o are lucrarea cu sapa rotativă, rîritul, numărul prașilelor etc. Articolul „Atenție deosebită lucrărilor de întreținere a culturilor” publicat la 15 mai, arată stadiul lucrărilor de întreținere și evidențiază un mare număr de colectiviști care au lucrat cu conștiinciozitate. Printre ei se numără Eugenia Motofolea, Vasile Drăghia, Matei Pirvu, Alexandru Vișan, Constantin Bratu și alții.

Foaia volantă nu trece cu vederea nici manifestările negative în muncă. „Cu părere de rău, se spune în articol, trebuie să amintim că o parte din colectivități — ce-i drept puțini la număr — au executat lucrări de slabă calitate”.

Acest „Cu părere de rău”, ilustrează dezaprobare, dar în același timp grijă tovarășească, convingerea fermă că cei care greșesc azi, se pot îndrepta mâine. Și Vasile Tănăsuică, Nicolae Tudora, Cristina Bratu, Ghiță Verescu vor trage fără indoială învățămintele necesare.

Inițiativa celor din comuna Gemenele, raionul Brăila și-a dovedit eficacitatea. Poate fi extinsă? Firește că da. Condiții pentru a edita o foaie volantă există în fiecare comună.

C. M.

A început prașila a doua la porumb.

DIN POȘTA SĂPTĂMÎNII

Grija față de păduri

Regenerarea sistematică a pădurilor are o însemnătate deosebită. Această acțiune începe, după cum se știe, cu asigurarea materialului săditor. În satele raionului Oltețu s-au amenajat, pînă în prezent, 15 hectare pepiniere. Nu de mult s-a început semănatul pentru producerea arborețelor ce vor fi plantați în anul viitor.

Paralel cu aceste lucrări se execută plantatul puieților în goluri de pădure. Demn de subliniat este faptul că lucrările, în majoritatea lor, se fac, prin muncă patriotică de către organizațiile de tineret și femei și alți cetățeni, care au prestat peste 60 de mii de ore muncă patrio-

tică. Economii realizate se ridică la mai mult de 350 000 lei. Numai în comuna Tepești, de pildă, s-au plantat 24 000 de puieți, acțiune la care au participat peste 600 de cetățeni.

MARIN G. MARIN

Avansuri bănești în fiecare lună

Potrivit calculelor, gospodăria colectivă „Drumul luminos” din satul Cîrcea, raionul Craiova, poate să repartizeze colectiviștilor avansuri bănești în fiecare lună. Sursele? Să-l ascultăm pe tovarășul Constantin Popa, președintele gospodăriei.

„...Gospodăria noastră colectivă a contractat cu

organizațiile comerciale de stat și cooperatiste, însemnate cantități de produse, printre care: 300 tone grîu și porumb, 507 tone sîclică de zahăr și floarea-soarelui, 16 tone ricin, 45 200 litri lapte de vacă și oaie, 15 vagoane de struguri, lînă, carne, legume și altele. Toate acestea înseamnă bani. Numai veniturile realizate în contul acestor produse pînă la 15 mai se ridică la suma de 540 720 lei”.

Ca buni gospodari, colectivității din Cîrcea au alocat o parte din veniturile realizate la fondul de bază. O altă sumă de bani a fost destinată nevoilor producției, iar 139 000 lei au fost distribuiți ca avans pentru zilele muncă.

TOMA I. DUMITRESCU

Mihai EMINESCU

Aproape că nu există astăzi la noi cunoscător al cuvintului scris care să nu fi poștat măcar o clipă asupra versurilor poetului și să nu știe măcar câteva dintre ele pe dinafară. În același timp opera lui se instaurează tot mai temeinic între marile valori de artă ale umanității, ducând cu ea, pe cele mai diferite meleaguri ale lumii, fiorul specific al gândirii și simțirii noastre și stîrnind peste tot, cum e și firesc, un mare entuziasm. Această conținută pătrundere a scrierilor lui în conștiința cititorilor de la noi și de aiurea (este tradus în aproximativ 30 de limbi ale pămîntului, unele de largă circulație), adevărată și mai intensă a noastră la ele, constituie un neîndoiește semn că ne aflăm în fața unei creații de o deosebită valoare și de o tulburătoare originalitate. Ea a țîșnit dintr-o fericită și rară contopire a unei minți geniale cu o neobișnuită sensibilitate și cultură, la temelii cărora stă o excepțională putere de muncă. Flacăra geniului său era neconținut alimentată cu rezultatele unei pasionate activități de cunoaștere vie și integrală nu numai a „cam tot ce s-a scris în românește” pînă la acea dată, cum notează undeva poetul, ci, deopotrivă, și a tot ce-i era accesibil din cultura omenirii. «Eminescu, spune scriitorul Ion Slavici, și-a petrecut toate clipele vieții lui lucrînd, fiindcă nu se socotea îndeajuns pregătit pentru ceea ce voia să facă; rar de tot se întâmpla ca să fie mulțumit și el însuși de ceea ce a scris (...) Era în stare să țîină manuscrisul ani de-a rîndul în sertarul „mesei de brad”, să revadă mereu ceea ce a scris, ori să scrie în mai multe rînduri același lucru (...) Exigențele lui în ce privește forma erau atât de mari, încît nu se mulțumea ca limba, ritmul și rimele să fie de o corectitudine desăvîrșită și să se potrivească cu simțămîntul reprodus, ci țîinea ca muzica limbii să fie și ea astfel alcătuită, încît să simtă ceea ce vîoiește el și cel ce nu înțelege vorbele.»

O asemenea mărturie, așezată alături de opere ce par izvorite firesc și spontan, fără un prea mare efort, e de natură să arunce lumini noi asupra vieții și activității poetului. De altfel, cine a avut vreodată prilejul să arunce măcar o privire asupra imensului său manuscris (totalizînd aproximativ 15 000 de file și făcînd obiectul unei ediții de circa 20 de volume, pe care le editează academicianul Perpessiciu) și să-l raporteze la numărul relativ mic de pagini pe care le-a publicat poetul în scurta lui viață, și-a putut face cît de cît o idee despre extraordinara lui exigență. La baza Lucefărului, a Scrierilor, a versurilor de dragoste, a scrierilor în proză și chiar a numeroaselor articole de ziar pe care le-a publicat, stau variante și variante, confruntări și reveniri asidui, poetul „cîntărînd, cum spunea, orice cuvînt”, pînă ajungea la cel „ce exprimă adevărul”. A bătut din fragedă timbre drumurile țării „în cruciș... și-n curmeziș”, a citit enorm, impresionîndu-și încă din clasa a II-a gimnazială severii profesori cu cunoștințele sale, a cules neconținut literatură populară, și-a notat mereu felurite cuvinte ale bogatei noastre limbi, s-a interesat cu fervoare de filozofie, drept, filologie, artă, istorie, de felurite domenii ale științei, de la anatomie pînă la fizică și matematică, ajungînd a fi, cum iarăși menționează Slavici (ca, de altfel, toți cei ce l-au cunoscut), „cel mai știutor dintre oamenii cu care eu am avut în viața mea mulțumirea de a sta de vorbă”. Într-o comunicare de acum cîțiva ani academicianul Aurel Avramescu, releva în Eminescu, pe baza sondării manuscriselor sale, un om preocupat și informat la vremea lui într-o surprinzătoare măsură de cele mai noi teorii ale științei, notînd pe marginea

lor puncte de vedere de o stringentă actualitate și astăzi. Sînt acestea doar cîteva indicii asupra universalității sferei de preocupări ale poetului, asupra plasmei din care s-a născut coloana fără sfîrșit a operei sale.

Născut în țîinutul Botoșanilor, la jumătatea veacului trecut (15 ianuarie 1850), într-o familie numeroasă, poetul, după cîțiva ani de fericită copilărie la țară, după cîteva chinute clase gimnaziale cu profesori distanți și tipicari (dintre care se desprinde figura luminoasă a învățatului ardelean Aron Pumnul, la moartea căruia va publica intîia poezie), începe o viață de mari pribegii și lipsuri, fără a-și neglija însă, nici un moment preocupările.

Plecat la studii la Viena și Berlin (perioadă în care se va afirma definitiv ca poet, publicînd — după versurile apărute mai înainte în revista Familia — în Convorbiri literare cunoscuta serie de poezii, pe care Titu Maiorescu le va aduna la începutul anului 1884 în volum), Eminescu își va adînci mereu studiile și va scrie fără întrerupere. Bibliotecar apoi la Universitatea din Iași, revizor școlar în fostele județe Iași și Vaslui, ziarist la Curierul de Iași și după aceea la Timpul în București, deși se zbătea în nesfîrșite lipsuri materiale, ducînd o viață ce nu se mai statornicea cu nici un chip, poetul va continua, pînă la intîia prăbușire a minții sale geniale (1883), o activitate ce pare aproape imposibilă într-un număr atît de restrîns de ani și cu rezultate unice în istoria literaturii noastre.

Viața, dragostea, moartea, destinul social și individual al omului, fie el excepțional ca Lucefărul sau obișnuit ca în alte poezii, lupta pentru o lume mai drept alcătuită (Impărat și proletar), pentru independență națională (Scrisoarea a III-a), împotriva unei societăți corupte (Scrierile și nenumăratele articole politice), istoria cu scurgerea ei în timp (Memento mori), natura și locul omului în ea, nașterea și soarta universului, toate vor fi scrutate cu o inegalabilă putere de pătrundere și răsfrînte în opere ce-i vor veșnici numele. Turnînd „în formă nouă limba veche și-nțeleaptă”, el făcea aceasta în baza unei excelente cunoașteri a ei (își alcătuisse, între altele, ca instrument de lucru, un complex dicționar de rime, un amplu fragmentarium cu extrase din diferite scrieri mai vechi etc.), care i-a permis să-i dezvăluie o mare plasticitate, bogăție și sonoritate și să poată fi numit adevărat creator de limbă.

Între timp însă, semnele fetei prăbușiri se înmulțeau, ceea ce poetul singur începuse a presimți: „Simt că nu mai pot, mă simt că am secăt moralicește, că mi-ar trebui un lung, lung, repaos, ca să-mi viu în fire. Și cu toate acestea, ca lucrătorii cei de rînd din fabrici, un asemenea repaos nu-l pot avea nicăieri și la nimeni. Sînt strivit, nu mă regăsesc și nu mă mai recunosc... Aștept telegramele Havas, ca să scriu iar, să scriu de meserie, scrie-mi-ar numele pe mormînt și n-aș mai fi ajuns să trăiesc...” Imensul șantier va rămîne astfel peste pușin doar cu uriașele schelării ridicate și numai eu cîteva porțiuni definitiv încheiate, meșterul prăbușindu-se înainte de a-și fi putut încheia lucrarea și fără pușinta de a mai reveni. Dar cele cîteva fantastice nestemate șlefuite de mîntea și inima lui s-au fixat definitiv pe cerul poeziei romînești, trimițîndu-și pînă la marginile lumii reflexele și luminîndu-i definitiv calea în eternitate. Cum spunea Caragiale, într-o focoasă diatribă adresată celor ce i se părea că vor să se amestece în scrisul poetului și să-l „imbunătățească”: „Lucrarea ce un mare artist ca Eminescu o lasă este, cu toate calitățile și defec-

tele ei, ceva sfînt, fiindcă în ea se intrupează și pentru o viață mai durabilă decît chiar a întreg, gîndiri și simțiri de veacuri ale acestuia, fără teamă de exagerare, s-a putut zice că o este patrimoniul omenirii întregi nu numai a... Scrise acum aproape trei sferturi de veac, moartea poetului, de la care la 15 iunie comemoriile, cuvintele acestea n-au fost în nici un chip... Cine urmărește cum, încă din timpul vieții poeziei lui și îndeosebi în anii din urmă, opera nescu a pătruns în conștiința poporului, ajungînd lauri ale ei folclorică aproape, cum s-a răspîndit mult aceasta în străinătate, își poate face măcar impresie de cît de puternic și peste ce depărtări steaua lui, a cărei lumină în constelația valorilor „încet pe cer se suie”. Reluînd un rînd din autentică Viața a lui Mihai Eminescu de G. poetul „ne apare drept cel mai în stare să simțirilor moderne și romînești, și cu fluierul s ducă năzuințele noastre sociale pretutîndeni, peste punți / Peste codrii de pe munți”.

E unul din motivele pentru care acum, în cel an de la trecerea lui la cele veșnice, se cuvîne cărțile și să le recitim, improprietîndu-ne forțel săvîrșirea lumii noi ce o ridicăm și la care, pri e un neabătut și permanent pârtaș.

GEORGE M

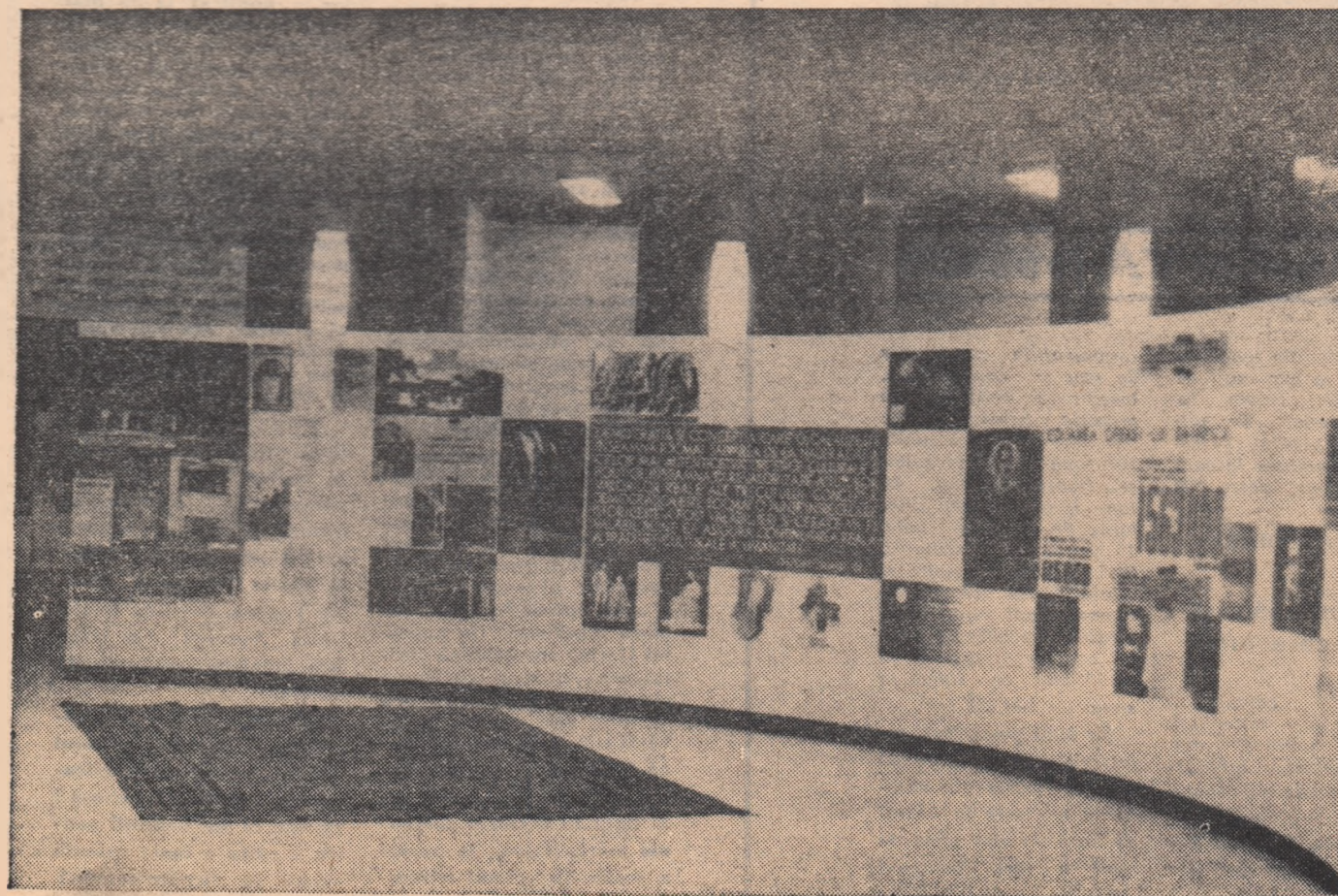
Exponate de la Muzeul M. Eminescu din Iași, Suceava

EMINESCU

Poporul nostru socotește și va socoti Mihai Eminescu, denumit pe bună dreptate „Lucefărul poeziei romînești”, o mare admirare nu numai de către cititorii noștri, ci și de către prețuitorii de din lumea întreagă.

Marele poet era și după mamă și după de țărani răzeși din nordul țării. Cei mai vtași ai lui dir spre mamă, cît putem cunoaște diul istoriei, luptaseră vitejește sub Ale Bun și sub Ștefan cel Mare, apărînd hota vei de cotropirile regiilor din vecinătate, al ale sultanilor. Cît privește pe bunicul lui de pe Vasile Iminovici și pe fiul acestuia, nufel din Călineștii lui Cuparencu (raionul J giunea Suceava) zeci de ani ei luptaseră dtea a 23 de țărani, în procese grele, cu m lui, care le cotropiseră micile țărini. Ba, p le furaseră și imășii satului, ca astfel să-și pe țărani și vitele lor. Neamul poetu' legat de muncile țărănești: plugari săraci cultori, tăietori cu securea la pădure, cîm uta, pînă la Eminovicenii din zilele noas devenit cu toții colectivîști în satele din vei. Hărnicia lor este proverbială și n amintește rîvna de muncă a țărănilor dir Eminescu, în cîntecele brigăzilor artistice.

Tatăl poetului, Gheorghe, știa carte, u fel — lucru rar pe atunci. Și din econo prumuturi, din ce adunase în zestrea sa rinții poetului și-au cumpărat o pătrime Ipotești (la 7 kilometri de Botoșani). Dar micul lui ogor, cînd număra 11 copii la l partea locului secetele, lăcustele, arendăr zile cămătarilor îl făceau ca oneori să r ani în șir de roada grînelor! De aceea, strivitoare din familia poetului trebuie

Vedere din Expoziția deschisă la Muzeul de artă din Iași, Suceava

Maria BANUȘ

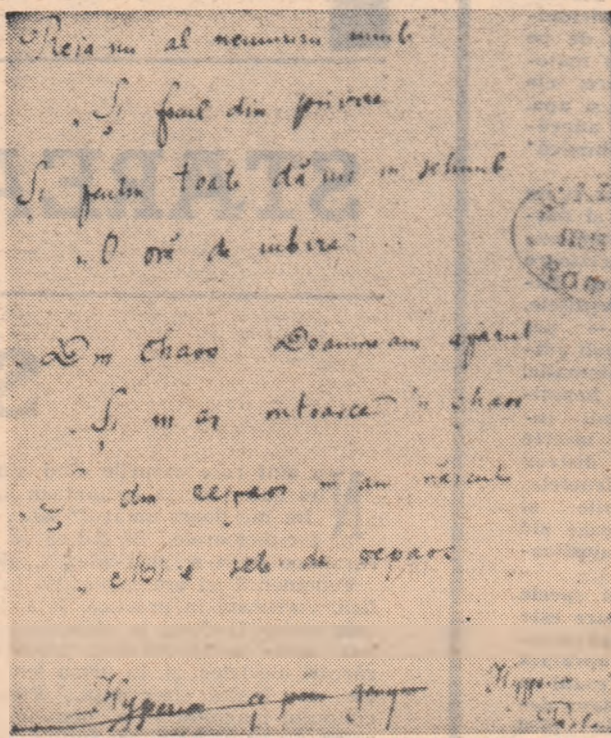
CĂTRE LUCEAFĂR

Fruntea ta lucește, poleită de curgerea vremii,
departe, astral, în seninătate.
Cum să te-ajung?
Între noi e o mare de singe, un secol de singe.
Cu mica mea barcă,
îmi tai o diră,
lopătez mereu, gîfîind, între recife
care cer o atenție sălbatecă,
un suflet strunit.
Dar citeodată dau drumul lopoșilor,
mă las pe spate, ușor,
pieptul mi-e plin de mireasma sărată a nopții,
de cosmica ei balansare,
și, deodată, sint aproape de tine,
în mijlocul stelelor,
în scinteierea fluidă, izbăvitoare
a ritmului.

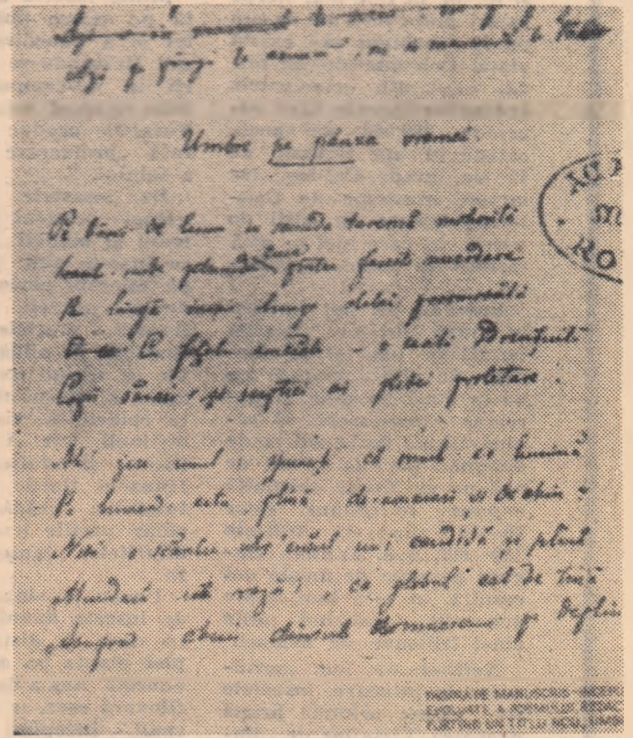
Eminescu și
Creangă — pictu-
ră de Octav Băn-
cilă

Muzeul M. Eminescu din Ipotești-Suceava

Facsimil din poezia Luceafărul

Facsimil din poezia Umbre pe pinza vremii

și limba populară

de ce dintre cei 6 frați ai lui Eminescu nici unul nu și-a putut încheia studiile și de ce mai toți și-au sfîrșit viața de tineri. Nici poetul, din cauza strimtorărilor materiale din casa părintească, nu și-a putut duce învățătura din țară și de peste hotare, pînă la capăt, cum își dorise el cu rîvnă deosebită.

La 1865, de pe pămîntul de la Ipotești, Gheorghe Eminovici, tatăl poetului, care luptase pentru Unire alături de Mihail Kogălniceanu, de Vasile Alecsandri, de Costache Negri și de alții, eliberase din clăcușie pe 26 de săteni, ai căror urmași trăiesc pînă în zilele noastre.

Mihai Eminescu a copilărit la țară și s-a jucat în colbul drumului cu fiii de țărani, în pădurea care se întindea de la străvechiul codru al Baisei pînă sub casa părintească și la iazurile din Ipotești:

Fiind băiet, păduri cutreeram
Și mă culcam ades lângă isvor;
Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetîșor;
Un freamăt lin trecea din ram în ram
Și un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopți întregi am mas
Blînd înginat de-al valurilor glas.

El a cunoscut de mic cîntecele populare, poveștile cu haiduci, proverbele, ghicitoriile, strigăturile de la horă și basmele. Un țărăn tare sfătos și priceput în rosturile albinelor, moș Miron Prisecaru, l-a minunat pe viitorul poet cu povestirile lui din istoria veche a Moldovei, despre virtuțile poporului nostru și cu tot soiul de bune povățuiri.

Cînd peste ani, în lupta pentru existență, Eminescu se simțea strivit în condițiile de viață ale orînduirii capitaliste, gîndul lui se întorcea odihnitor la anii copilăriei și la literatura populară, pe care o ascultase

de la țărani, în singura epocă fericită a vieții sale, copilăria în sat la Ipotești:

Trecut-au anii ca nouri lungi pe șesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncintă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,
Ce fruntea-mi de copil o-nseminară,
Abia-nfelese, pline de-nfelesuri.

Își amintea, de asemenea, cînd era plecat la studii departe, despre casa și despre curtea părintească, despre șezătoriile cu băieții și cu fete codane, cu care luase parte cu ani în urmă la petrecerile de duh ale poporului:

Îmi place-atuncea-n scaun să stau în drept de vatră
S-aud cîinii sub garduri că scheaună și latră,
Jăratiful să-l potol, să-l sfarm cu lunge clești,
Să cuget basme mîndre, poetice povești.
Pe jos să șadă fete pe țolul așternut
Să scarmene cu mina lîna, cu gura glume,
Iar eu s-ascult pe gînduri și să mă uit de lume,
Cu mîntea s-umbli drumul, poveștilor ce-aud.

Neomenia unor profesori de liceu și lipsurile tratului l-au împins pe Eminescu ca la vîrsta de 14 ani să se smulgă de școală și să se alăture unor trupe de teatru cu care a colindat țara în lung și în lat, de la Botoșani pînă la Arad și de la Galați la Sibiu, în poștalioane și în camioane trase de cai.

A răbdat foame, și în această perioadă unii l-au văzut aplecat curățînd și răzînd măjile de pește în portul Giurgiu. Sau, ca să trăiască, vara smulgea spice de grîu ori de secară pe cîmpiile Blajului, sfărîmîndu-le între degete ca să le minince grăunțele crude. Dormea uneori prin grajduri, pe brațe de fin, punînd căpătîii cărți groase din operele marilor poeți ai lumii.

În popasuri scurte, Eminescu își însemna poezii populare și expresii din vorbirea poporului. Poetul a învățat mult din acest contact, folosînd limba țărăni-mii muncitoare în haina țesută cu măiestrie a poeziei lui. Eminescu a prețuit într-ales și limba înaintașilor din veacurile trecute, pe care — cu dreptate — o numea „limba veche și înțeleaptă”, și de care mai tîrziu s-a slujit și marele nostru povestitor Mihail Sadoveanu în romanele lui istorice. Astfel, Eminescu, cunoscător adînc al limbii țărănești, al cuvintelor bătrînești din cronicari și al limbii cărturarilor din vremea lui, le-a folosit cu priceput teamei în poeziile sale.

În vremea cînd începe să scrie Eminescu, limba literară, deși în plin progres, nu era statomnică în formele pe care le cunoaștem astăzi. Diferiți învățători, care nu erau legați de popor, căutau să falsifice limba noastră. Poetul s-a ridicat împotriva tuturor acestora, arătînd că singura limbă de folosit în viu glas și în scrieri nu-i alta decît limba vorbită de popor. Pe această cale, Eminescu care cunoștea și studiase bine limba romînă, poezia populară cu doinele și cu baladele ei, a îmbogățit limba literară, în vederea găsirii și folosirii celor mai frumoase și mai clare expresii ale gîndirii.

Ca revizor școlar peste fostele județe Iași și Vaslui, Eminescu a colindat pas cu pas, această parte a țării și i-a vizitat școlile cite douăzeci de zile pe fiecare lună, lăsînd procese-verbale și rapoarte ce dovedesc starea de plîns a învățămîntului la sate sub regimul burghezo-moșieresc. Nu erau învățători, nu erau cărți de școală, nu era nici grijă din partea guvernăntilor pentru luminarea poporului muncitor. Și pe lîngă constatările dureroase asupra școlilor de atunci, pe care el le așternea cu curaj pe hîrtie, înaintîndu-le ministerului, care nu lua nici o măsură pentru ridicarea satelor, Eminescu își însemna de pe buzele țărănilor doine, cîntece, strigături, proverbe, zicale, plugușoare, balade, cum și alese cuvinte din graiul de toate zilele al plugărimii muncitoare.

Astfel, Eminescu a prelucrat în mod creator unele poezii populare, basme și legende de toată frumusețea scriînd: *Luceafărul*, *Călin* — *file de poveste*, *Călin nebunul*, *La mijloc de codru des*, *Ce te legeni codrule* și altele, care au rămas ca nestemate în istoria literaturii romînești.

AUGUSTIN Z. N. POP

INSECTELE

— prieteni sau dușmani ai omului

După cele mai noi calcule există pe Pământ 1 250 000 de specii de animale, din care un milion sînt numai insecte. Astfel, răspîndirea insectelor pe suprafața pămîntului nu este întrecută de nici o altă viețuitoare. Ele trăiesc la fel de bine la pol ca și la ecuator, în apă ca și în sol, în cele mai sterpe locuri unde nici nu ne-am putea închipui că există viață. Coleopterele, de pildă, unul din principalele ordine de insecte care cuprinde 200 000 de specii, rezistă în ape termale de 45 de grade Celsius, iar larvele muștelor de California trăiesc în bălți de petrol, în care nici o altă vietate nu poate supraviețui.

Insectele se pot înmulți în mod uimitor. Regina termitelor (un fel de furnici), de pildă, produce un ou la două secunde în perioada reproducției. O regină-albină de la noi poate depune pînă la 3 000 de ouă pe zi. Musca obișnuită depune în timpul celor 30—40 zile cât trăiește 300—600 ouă. Dintr-o singură pereche de muște pot rezulta, în 4—5 luni, șapte generații, totalizînd peste cinci trilioane de urmași.

Nefiind de loc mofturoase la mîncare, insectele își găsesc oriunde hrana necesară. Lista lor de... bucate cuprinde alimentele și materialele cele mai feburite și chiar... insecticide, care din otrăvuri au devenit pentru unele insecte, „delicatese” căutate. Anumite insecte se hrănesc cu insecte fitofage (care mîncă plante), întocmai cum animalele carnivore se hrănesc cu cele ierbi-

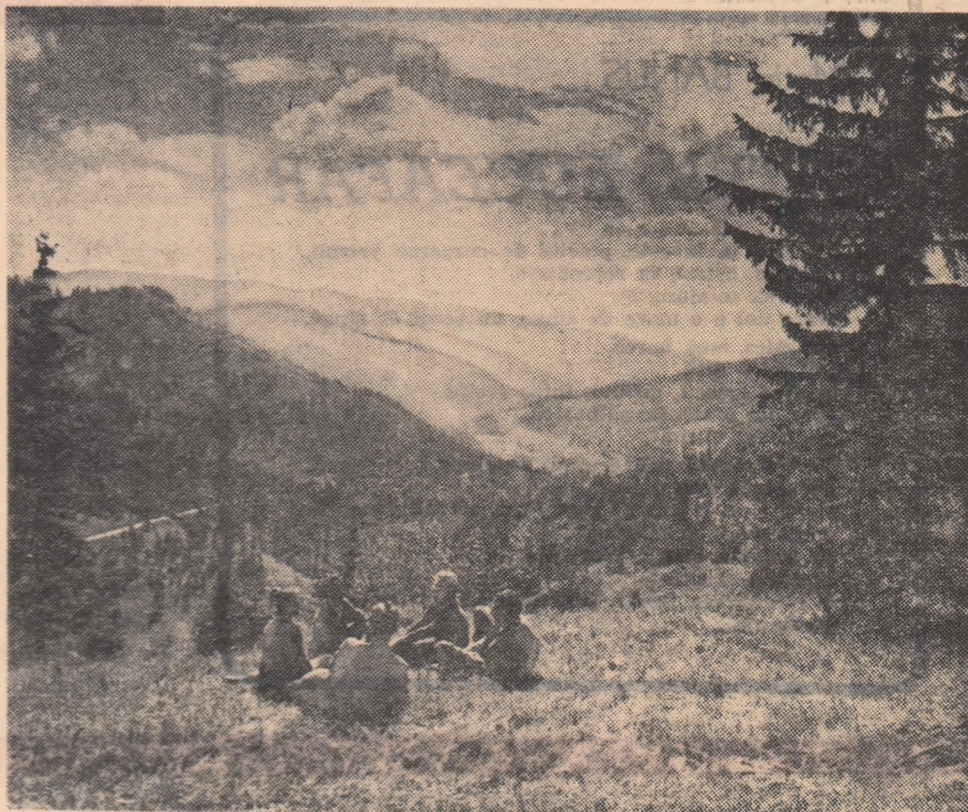
vore. Astfel sînt buburuzele sau coccinelidele, folosite de om în lupta împotriva păduchilor plantelor. La fel libelulele (numite și „domnișoare” pentru atîndinea lor delicată) se hrănesc cu omizi, fluturi sau muște omorînd aproximativ 1 000 de insecte dăunătoare pe zi.

Multe insecte se dezvoltă pe seama putreziciunilor și a gunoaielor de pe sol. Hrănindu-se cu materii în descompunere, ele dezinfectează solul și apa. Furnicile produc o adevărată „prelucrare chimică” a solului.

Dar insectele pot fi nu numai prieteni ci și dușmani ai omului. Numerele de insecte sînt purtătoare de microbi periculoși. Păduchii, pirecii, pleșnițele, țînțarii, muștele — pot răspîndi, de pildă, boli grave, ca tifosul exantematic, malarie, dizenteria, hepatita epidemică, viermii intestinali etc. Alte insecte (larve și adulte) distrug frunzele, florile, fructele, tulpinile, rădăcinile și chiar părțile lemnoase ale diferitelor plante folositoare.

Uneori o singură specie de insecte dăunătoare este în stare să distrugă complet planta pe o suprafață enormă. Așa a fost cazul cu filoxera care, în câteva decenii, începînd din 1860 cînd a fost adusă din America, a distrus vița indigenă din toată Europa.

În lumea insectelor, deci, omul are numeroși prieteni, pe care trebuie să-l cunoască și să-l protejeze dar și o mulțime de dușmani pe care trebuie să-l combată.

Aer și bună dispoziție

STAREA TIMPULUI ȘI SĂNĂTATEA

Nu sînt rare cazurile cînd auzim cîte un suferind de reumatism spunînd: „Iar mă doare umărul” sau... „Iar mă dor picioarele... Să știi că va ploua”. Nu trece mult și, într-adevăr, plouă.

Fenomenul își are explicația lui științifică, verificată în practică. Iată despre ce este vorba. Undeva, în atmosferă, se ciocnesc mase uriașe de aer, provocînd descărcări electrice, și, în urma lor, o radiație de înaltă frecvență. Perturbațiile cîmpului magnetic ale planetei noastre răspîndindu-se cu viteza luminii, provoacă la reumaticii senzații dureroase.

Între „viața electrică” a organismului și cea a Pămîntului pe care trăim există și alte legături. Cercetări numeroase, făcute în ultimul timp în mai multe țări, au arătat că omul „simte” chiar petele din Soare! Cum? Activitatea Soarelui cunoaște periodic (cam la 11 ani) o intensitate maximă, care se manifestă prin așa-numitele „pete solare”. Oamenii de știință au ajuns la concluzia că aceste „erupții solare” influențează organismele vii în mod diferit. Pe de o parte, se produce o scădere a rezistenței organismului față de boli și microbi. Prof. Exclanjeon (Franța) arată că cea mai mare epidemie de gripă din lume, cunoscută sub numele de „gripa spaniolă” care a avut loc în 1918, a corespuns activității maxime a petelor solare. Observațiile au arătat, de asemenea, că cele mai multe cazuri de infarct cardiac apar în epocile în care petele solare sînt în creștere, slăbirea mușchiului inimii în aceste cazuri fiind determinată de perturbarea stării electrice a celulelor.

CLIMA ARTIFICIALĂ

Medicii din secolele trecute au întrevăzut influența factorilor meteorologici (căldura, ploaia, vînturile etc.) asupra organismului. Observațiile lor nu aveau însă întotdeauna un caracter științific. Abia în ultimul timp, meteoropatologia (o ramură nouă a biologiei) a început să studieze în mod sistematic relațiile meteorologiei cu biologia, cu patologia. Pe baza acestor studii s-a demonstrat că multe boli prezintă o deosebită sensibilitate față de modificările atmosferice, existînd cu alte cuvinte așa-zisul „meteorotropism”. Temperatura ridicată, de pildă, influențează în mod defavorabil stările nervoase. În timpul verii aceste stări prezintă o accentuare a simptomelor clinice.

Cunoașterea relațiilor dintre factorii meteorologici și procesele fiziologice și patologice din organism permite adoptarea din vreme, a măsurilor pentru combaterea fenomenelor dăunătoare și pentru folosirea celor utile. Prognosticele meteorologice pot, de pildă, indica bolnavilor de hipertensiune să evite eforturile și să urmeze riguros tratamentul cînd presiunea atmosferică este în creștere. Utilizarea unor elemente atmosferice în scop terapeutic se dezvoltă cu succes. Sînt folosite, de

pildă, efectele biologice ale „ionilor negativi” din atmosferă. Cu ajutorul unor aparate de „aer artificial” sînt tratate hipertensiunea, astmul bronchial, nevroza astenică și alte boli. La Institutul de igienă și sănătate publică din Cluj numeroși bolnavi au fost tratați de ulcer, prin cure de aer bogat în ioni negativi. Aeroionii au fost folosiți, cu rezultate bune, și în unele cazuri de intoxicații, în silicoză și în boli de plămîni.

Tratamente cu „climă artificială” se realizează și cu ajutorul unor barocamere unde este produsă o climă de altitudine mijlocie (1 800—3 700 m) cu efecte favorabile în cazuri de depresii nervoase, boli ale căilor respiratorii (rinofaringite, bronșite etc.), boli endocrine, tuse convulsivă și altele.

Alte instalații, de tipul „biotronului” sovietic, produc în încăperi ermetice aer cu o anumită temperatură, umiditate, grad de saturare cu oxigen și mențin presiunea barometrică dorită. În felul acesta se poate crea artificial o stațiune balneară „maritimă”, unde este mereu „primăvară” și unde aerul are o umiditate constantă. Datorită acestor biotroane s-au obținut rezultate promițătoare în tratarea unor boli nervoase, a bolii hipertensive și a altor boli ale sistemului cardiovascular.

În sfîrșit, studiile de meteorologie au stabilit indicații mai precise în ce privește cura climatică cea mai favorabilă și regiunea de locuit cea mai bună pentru diferite categorii de bolnavi.

Cercetările meteoropatologilor deschid perspective importante biologiei și medicinei.

Dr. E. ROȘIANU

ȘTIATI CĂ...

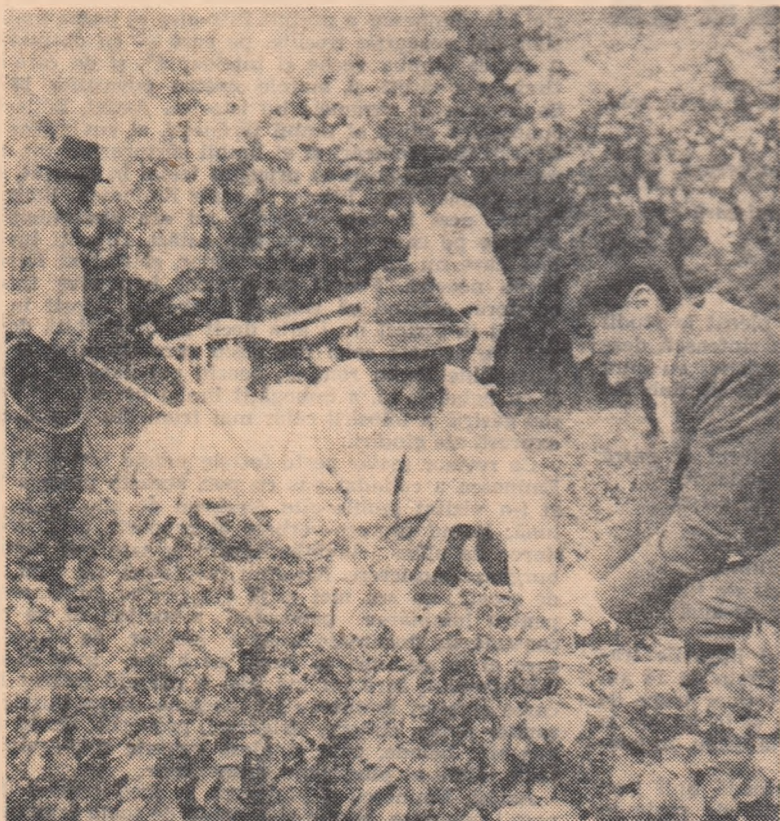
...în apele mării și oceanelor de pe globul pămîntesc există circa 10 miliarde tone de aur?

...wolframul, care este un metal rar, ce se topește abia la 3 400° C, are o plasticitate atît de mare încît din 100 de grame din acest material se poate trage un fir lung de 40 km?

...în 70 de ani, inima unui om normal se contractă de aproximativ 2 600 000 000 de ori?

...în fiecare minut trec prin rinichi 1 200—1 300 cm³ (1,2—1,3 litri) de sînge?

...corpul unui om adult se compune din aproximativ 20 de mii de miliarde de celule diferite?

În cultura de cartofi s-au ivit primii dăunători. Colectiviștii din Nucet, regiunea Ploiești, au început fără întîrziere stropirile. În fotografie: : Inginerul Ion Davișoiu și șeful de echipă Mircea Vlășceanu fac controlul culturilor.

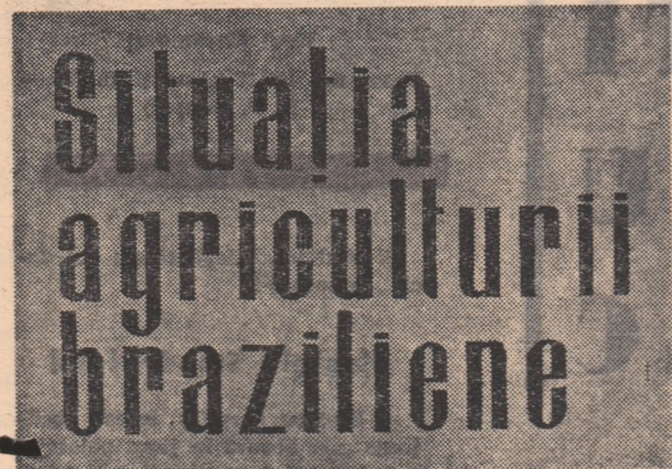
După cum se știe, una din cauzele principale ale loviturii de stat împotriva fostului președinte al Braziliei a constituit-o opoziția marilor latifundiari față de reforma agrară care era proiectată de Goulart. Guvernul brazilian era pe cale să efectueze o reformă agrară după urma căreia aveau să fie improprietați 3 milioane de țărani.

Anularea reformelor proiectate în domeniul problemei agrare ridică din nou cu acuitate situația țăranimii braziliene.

Revista franceză „La croissance des jeunes nations”, în numărul său din luna mai 1964, scria următoarele cu privire la această situație: „Experții au repetat, ba chiar au strigat responsabililor brazilieni următorul lucru: condițiile de trai ale maselor rurale sînt printre cele mai îngrozitoare de pe întreaga planetă”.

Care sînt aceste condiții care au revoltat și pe un mare cărturar brazilian, Iosue de Castro, autorul celebrei cărți Geografia foamei?

În primul rînd trebuie subliniat faptul că marii proprietari de pămînt dețin 267 milioane de hectare de pămînt,

ceea ce reprezintă peste 75 la sută din suprafața arabilă a țării, deși acești latifundiari nu reprezintă decît 9 la sută din numărul exploatărilor agricole.

Caracterul arhaic al împărțirii pămînturilor pe ansamblul teritoriului brazilian are consecințe nefaste și asupra randamentului și productivității agricole. Statisticile arată că numai 11 la sută din terenurile deținute de marii proprietari de pămînt sînt cultivate, iar în statul Sao Paulo numai 0,36 la sută dintre proprietățile cu peste 300 hectare sînt cultivate. Subalimentația cronică, ignoranța, șomajul sînt efectele tragice ale acestei situații.

Randamentele scăzute ale actualei structuri agrare au ca rezultat, în zona marilor proprietăți, și o scădere a densității demografice. Se constată prezența a 4 persoane pe kilometru pătrat pe exploatări de peste 3000 hectare, față de — 64 locuitori pe kilometru pătrat pe parcelele de trei pînă la nouă hectare.

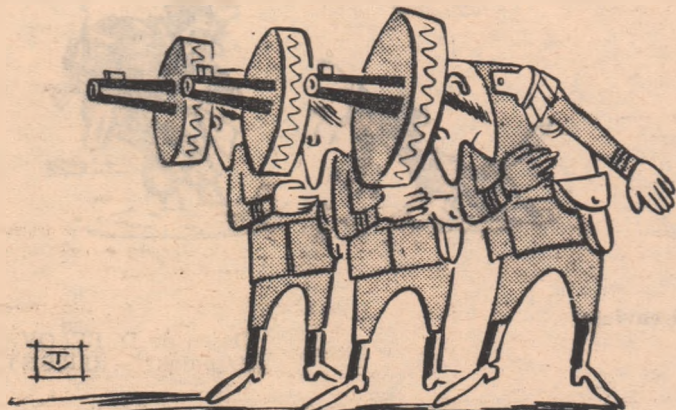
În toamna anului trecut, congresul statului Parana a decretat „starea de calamitate” pe cuprinsul statului. Seceta, gerurile și incendiile, în condițiile lipsei totale de ajutor din partea statului, au făcut ca Parana, care era statul cu cea mai mare producție de cafea a Braziliei, să obțină o recoltă de 3 milioane de saci în loc de 20 milioane cîte erau prevăzute.

Această problemă a agriculturii braziliene apare într-o lumină și mai gravă dacă amintim că experții consideră că în anul 2000 Brazilia va avea 150 milioane de locuitori.

Ca o reacție față de această situație, mai ales în nord-estul țării, masele țărănești au început să ocupe pămînturile lăsate în paragină de marii proprietari. Este limpede că unica soluție care va rezolva problema cea mai acută a Braziliei este efectuarea unei largi reforme agrare.

I. MIHĂILEANU

Republica Dominicană a devenit o țară a arbitrarului și a represunilor politice. (Ziarele).

JUNTA DOMINICANĂ: Noi ne închinăm în fața drepturilor poporului!...

(Desen de V. TIMOC)

300 000 HECTARE

Guvernul tunisian a hotărît preluarea tuturor terenurilor agricole aparținînd încă unor proprietari străini. Legea prevăzînd efectuarea acestei măsuri a fost adoptată de Adunarea Națională, iar autoritățile au trecut la aplicarea ei. Observatorii au ținut să sublinieze un fapt semnificativ: preluarea terenurilor a coincis cu cea de-a 83-a comemorare a semnării tratatului de la Bardo, prin care s-a instituit protectoratul asupra Tunisiei.

Măsura afectează aproximativ 300 000 hectare de pămînturi arabile. Ea a fost salutată cu vie satisfacție de către opinia publică tunisiană, întrucît permite lichidarea unor rămășițe ale trecutului care constituiau o piedică în calea dezvoltării economice viitoare a țării. Înaintea votării legii, președintele Bourghiba declara, pe bună dreptate, că recuperarea acestor pămînturi tunisienne constituia o „chestiune de viață sau moarte” pentru țara sa. „Din punct de vedere economic — a subliniat el — nici o planificare nu este de conceput atîta timp cît o mare parte a pămînturilor noastre este deținută de străini. Din punct de vedere politic acest fapt constituia o amenințare permanentă asupra suveranității noastre”. Președintele Tunisiei a mai ținut să atragă atenția că gu-

vernul său nu a dorit nici un moment să pună guvernul francez în fața faptului împlinit. Întrucît nu a încetat „să avertizeze guvernul francez că procesul decolonizării impune dispariția tuturor rămășițelor colonialismului”.

Hotărîrea guvernului tunisian a stîrnit ostilitatea anumitor cercuri din Franța. Autoritățile franceze au procedat de îndată la anularea ajutorului financiar și cultural acordat Tunisiei. Săptămînalul francez „L'Express” relatează cu privire la modul în care s-a ajuns la decizia guvernului francez: „La Paris a produs iritație, în primul rînd, maniera: «Ne puneți în fața unui fapt împlinit» — a declarat ambasadorul Sauvagnargues domnului Mongi Slim, ministrul de externe tunisian. Acesta a respins însă imputarea. Într-un discurs rostit la 27 aprilie, dl. Bourghiba își anunțase intențiile: guvernul francez primise în două rînduri cereri oficiale pentru a se iniția negocierile în această problemă: el nu a satisfăcut aceste cereri. În consecință, guvernul tunisian apreciază că a fost forțat să ia o hotărîre unilaterală”.

Imediat după anunțarea anulării ajutorului financiar francez, guvernul tunisian a întreprins o seamă de acțiuni pentru a contracara situația creată. Prima acțiune a fost

lansarea unui împrumut național pentru a dispune de sumele necesare în vederea îndeplinirii programelor economice. Presa tunisiană a atras atenția asupra faptului că ajutorul este anulat, deși în prealabil se declarase că el va fi acordat fără condiții politice. Cotidianul „Al Amal” scria în acest sens: „Ceea ce contează cel mai mult nu este valoarea asistenței, ci modul în care este acordată; cu alte cuvinte asistența nu trebuie să fie însoțită de condiții politice”. Ziarul arată că asemenea declarații au fost făcute tocmai de către personalități politice importante franceze.

Măsurile guvernului tunisian s-au bucurat de sprijin în paginile presei din alte state vecine. Un ziar algerian scria: „Tunisia, ca și alte state, dorește să meargă pe drumul ales. Aceste prime măsuri constituie preludivul unei înnoiri care va permite clădirea rapidă a unei societăți libere și prospere, ele vor da roade”.

Operațiile de preluare a pămînturilor au început. Ele se desfășoară în mod ordonat și vor continua treptat pînă la terminarea actualului an agricol. Poporul tunisian redevine astfel stăpînul unei proprietăți care i-a fost smulșă pe nedrept.

EUGEN PHOEBUS

Un dans popular tunisian, foarte iubit: „Ulciorul cu apă”.

În regiunea Nloro din Republica Mali a intrat recent în funcțiune prima fabrică de zahăr. În clișeu: muncitorii apreciază calitatea primei sarje de zahăr.

de peste hotare

INVĂȚATUL

Un tânăr, fiu de bogătaş,
S-a-ntors la țară din oraș
Să uite-n mijlocul naturii
De toată truda-nvățăturii.
Umblind o dată pe moșie
In cale s-a-ntimplat să-l vie
Cel mai isteț țăran din sat,
Un om bătrîn și așezat
Ce cunoscîndu-l prost, de mic,
Știa că n-a-nvățat nimic.
Făcînd smerit o plecăciune,
Vorbi așa țăranul: — Spune:
Ai învățat în arăbește?
Vițelul știi cum se numește?
Răspunse tontul: — Uite ce-l:
Arabii n-au pentru vițel
Nici un cuvînt, așa că el
Nu se numește-n nici un fel!
Rizînd, țăranul zise: — Da.
Nu-i chiar așa, da-i bine-așa.
Nu-i zici vițel, aștepți oleacă
Și-apoi îi zici ori bou, ori vacă!

(Folclor afgan)

HOLTEIUL

Un flăcău zicea: — Ehei!,
Dulce-i viața de holtei!
Dimineața pleci la treabă
Pleci și nimeni nu te-ntreabă
Cînd anume vii la masă,
Iar de casă nici nu-ți pasă.
N-ai nevastă care-ți cere
După capu-i de miere
Cumpătat mereu să fii,
N-ai belele, n-ai copii
Să te cumperi de mîncare,
Ghete noi, abecedare.
N-ai nici vite-n bătaură,
N-ai nici soacră rea de gură
Și-apucată ca de streche,
Pui doar șapca pe-o ureche,
Zbori ca șoimul unde vrei,
Dulce-i viața de holtei
Chiar cu cea mai mindră fată
Nu mă-nșor eu nici o dată,
Eu rămîn holtei mereu
Și-aș dori ca statul meu
Toți holtei să-l asculte!
V-aș mai spune încă multe
Dar acuma sint grăbit.
Plec... cu maică-mea-n peșit!

(Folclor slovac)

„BINEFĂCĂTORUL“

Un biet țăran trecea-n amiază mare
Ducînd în sticle lapte de vinzare
Și undeva, pe-o stradă, roaba-i plină
S-a răsturnat ciocnînd de-o mașină.
Țăranul, neștiînd nici el ce face,
Privea-ngrozit la cioburi și băltoace
Cînd iată, din mulțimea adunată,
Un domn distins apare dintr-o dată.
Cu pălăria-n mînă, zîmbîtor,
Propune: — „Să-i venim în ajutor,
Se-ntoarce la copii cu mina goală,
Nu-i laptele al lui fără-ndoială.
E doar tocmit să-l vindă, iar stăpinul
Și șapte piei ia de pe el, hapsinul...“
In jur sint oameni buni, de omenie
Și plouă cu bănuși în pălărie.
Țăranul stă privind tăcut în jos,
Iar domnul strînge banii bucuos
Căci însuși el, precum s-a constatat,
Era stăpinul laptelui vărsat!

(Folclor american)

TREI POVEȘTI CU TILC

Nu există altă limbă...

Răcni odată leul:
— Regele animalelor trebuie să
cunoască limba fiecărei ființe care
trăiește în pădurile lui, oricît de mi-
totică ar fi ființa aceea! Vreau să
știi ce sunet scoate, de pildă, țîn-
țarul! Clar? Pînă diseară să mi se
raporteze!

Porni ursul în grabă mare să exe-
cute ordinul leului, se duse glonț la
lup, lupul la broască, iar broasca
de-a dreptul la țînțar.

— Ia ascultă, care-i sunetul pe
care-l scoți tu? Vrea leul să știe
neapărat!

— Bzzzz, făcu țînțarul.

— Ei, care-i sunetul pe care-l
scoate țînțarul? o întrebă lupul pe
broască.

— Oac-oac, răspunse broasca.

— Zi-i, cum vorbește țînțarul? îl
întrebă ursul pe lup.

— Uuuu, așa vorbește! urlă lupul.

Porni Moș Martin spre leu și,
chiar în pragul peșterii leului, îi ieși
leoaica în întîmpinare.

— Leul se odihnește. Nu poți
vorbi cu el, spuse leoaica. Ce să-i
transmit?

— Transmiteți-i vă rog, răspunse
ursul, că am îndeplinit ordinul său
și am aflat ce sunet scoate țînțarul.
Țînțarul vorbește așa: „Mmoor!“ Și
ursul mormăi cît îl ținu gura.

Leoaica se duse în grabă la leu:

— Auzi, a fost Martin pe-alci să-ți
spună că țînțarii vorbesc așa:
„Rrrrr!“ Și pereții peșterii se cu-
tremurară de răgetul leoaicei.

— Ei, vezi, draga mea, se bucură
leul. Chiar și ființele cele mai mici
vorbesc în limba mea! Și știi de
ce? Îți spun eu: fiindcă altă limbă
nu există și nici, nu poate să existe!
Și leul, întorcîndu-se pe cealaltă
parte, începu să sforăie.

Frumoasă viață!

Se infrupta din mîncărurile cele
mai alese, intra în casele celor mai
de seamă oameni, știa să atragă asu-
pra sa privirile și atenția tuturor.

Cînd avea chef se plimba călare
pe elefant, cînd îl trăznea prin minte
se așeza ușoară pe genunchii per-
soanelor celor mai sus puse.

Visul atacantului

Desen de HIHI („Ludaș Matyi“ —
R. P. Ungară)

Și cînd te gîndești că nu era de-
cît... o muscă!

Muștele împăratului

— Ce-i cu muștele astea păcă-
toase care zboară în jurul palatului
meu? strigă furios împăratul. Adică
nu pot eu să-mi fac rost de niște
muște împărătești de aur?

Inspăimîntați de mînia împăratu-
lui, curtenii s-au apucat de îndată
să prindă muște și să le vopsească
în culoarea aurie. Băgate în vopsea
însă, muștele, trăzni-le-ar să le
trăznească, mureau pe loc! Ce era
de făcut?

Și iată că veni la împărat un ță-
ran sărac care-i spuse:

— Măria ta! Treabă e asta să stea
ditamai oamenii și să vopsească
muștele? Poruncește să mi se dea
galbeni și-ți cumpăr eu de la îm-
păratul vecin niște muște împără-
tești care strălucesc întocmai ca
aurul!

Se bucură nespus împăratul, îi
dădu țăranului un sac cu galbeni, iar
țăranul se duse frumușel în sat și
prinse o sumedenie de muște de
bălegar, din acelea mari și aurite
parcă.

— Asta zic și eu că-i muscă! stri-
gă fericit împăratul. Dintr-o dată se
vede că-i muscă împărătească!

R. BAUMVOL
(U.R.S.S.)

Fără cuvinte

Desen de D. BELOV
(„Ogoniok“ — U.R.S.S.)

Traduceri de
M. DJENTEMIROV